

Streda
22. augusta 2018

svet **správy** 27

mlčal

Andrej Babiš pred začiatkom pietneho aktu v Prahe. FOTO: STA/AP

Zeman sa neukázal

Prezident Zeman sa nielenže vyhol akejkoľvek verejnej spomienke na okupáciu, ale ani si nepripravil televízny prejav – na rozdiel od slovenskej hlavy štátu Andreja Kisku. Pražský hrad odovodnil mlčanie Zemana tým, že všetko podstatné o auguste 1968 povedal už jednoznačne veľmi dávno. „Svoj odvážny prejav predniesol už na začiatku normalizácie,“ odkázal podľa agentúry ČTK jeho hovorca Jiří Ověček. Pre server

iDNES dodal, že Zemana pre neúhľas s okupáciou vylúčili z komunistického strany a vyhodili ho aj zo zamestnania.

Portál iDNES sa snažil získať od Ověčka Zemanov text spred takmer polstoročia, ale neposkytol ho. „Okupáciu odmietol, to je nespochybniteľné,“ reagoval hovorca na otázku, čo presne Zeman vtedy vyhlásil. Viacerí historici, ktorých iDNES oslovil, netuší nič o texte, na ktorý sa Ověček odvoláva. Nepoznajú totiž nijaký publikovaný Zemanov výrok z toho obdobia.

Hlasy z Bruselu

Výročie okupácie neuniklo pozornosti mnohých zahraničných politikov. Boli medzi nimi aj čelní predstavitelia EÚ v Bruseli.

„Pred 50 rokmi sovietska invázia do Československa zlikvidovala Pražskú jar. Ale túžba po slobode a demokracii prežila a je jadrom toho, čo dnes spája Európu,“ napísal na twitteri predseda Európskej rady Donald Tusk.

Na tejto sociálnej sieti sa vyjadril aj predseda Európskeho parlamentu Antonio Tajani: „Spomeňme si s úctou na obe smutnej udalosti a na tých, ktorým následná normalizácia znížila životy. A nedopusťme zľahčovanie a prekrúcanie histórie.“ Tajani dodal, že august 1968 je zvlášť mementom pre mladú generáciu, že sloboda nie je samozrejmosť. © AUTORSKE PRÁVA VYHRADENÉ

rov a ďalších umelcov z desiatok krajín. Kremel je však neústupný. „Povedzte, prosím, čo máme robiť, ak sa filmový režisér, ako bolo dokázané na súde, pripravoval na spáchanie teroristického činu? Máme ho pusť len preto, že je režisér?“

Moskva zatiaľ odmieta návrhy Kyjeva na výmenu Sencova za Rusov väznených na Ukrajine. Argumentuje tým, že Sencov má ruské občianstvo, ktoré mu prideliť automaticky po anexii ako všetkým ostatným obyvateľom Krymu. Kremel minulý mesiac zamietol aj žiadosť o milosť, ktorú napísala Sencova matka. Vraj o milosť musí požiadať on sám, čo režisér odmieta spraviť.

V krátkom liste, ktorý nedávno zverejnil jeho advokát,

sa Sencov poďakoval všetkým za podporu. „Nie som chorý, držím hladovku a nechystám sa s ňou prestať,“ napísal. Jeho advokát Dmitrij Dinze však pre Afiša Daily vyhlásil: „Jeho cieľom nie je spáchať samovraždu alebo zomrieť v hladomorni, ale zvíťaziť. Čiže chce, aby sa jeho podmienky začali plniť.“

Aj preto pred mesiacom, keď už jeho stav začínal byť kritický, zmäkol podmienky svojho protestu. S lekármi sa dohodol, že denne prijme dve lyžičky nutričnej výživy. Okrem toho dostáva infúzie s obsahom glukózy, minerálov a vitamínov. Podľa ošetrojúcich lekárov však kým nezačne prijímať tuhú stravu, jeho život zostane ohrozený. © AUTORSKE PRÁVA VYHRADENÉ

Skončila sa odysea? Gréci sú skeptickí

Andrej Matisák
Bratislava

Ako jeho oveľa slávnejší predchodca Odysseus, zavítal grécky premiér Alexis Tsipras na ostrov Ithaka. Symbolicky si tu včera pripomenul koniec pôžičkového programu. Predseda vlády ho prirovnal práve k bájnemu putovaniu Odyssea, ktorý desať rokov musel prekonávať nástrahy, kým sa vrátil domov.

Tsipras a jeho radikálne ľavicová Syriza sú pri moci od roku 2015 a chvíľu sa zdalo, že krajina pod ich vedením nebude plniť podmienky medzinárodných veriteľov a skončí aj v rozžatí. Teraz premiér tvrdí, že prišiel pre Grécko nový deň.

„Ithaka bude opäť raz spojená s koncom modernej odysey, ktorá bola veľmi zložitá pre Grékov. Pôžičky recesie, škrtov a sociálneho ničenia sa konečne skončili,“ vyhlásil Tsipras podľa spravodajskej stránky denníka Kathimerini.

Rozdávanie placebo?

„Oslavy konca krízy sú pre nás mladých akoby nám rozdávali placebo. Je to chvíľa optimizmu, o ktorej viete, že nie je skutočná. Stále žijeme v podmienkach, ktoré nám nadiktovali dohody o pôžičkách a úsporných opatreniach. Je ťažké nájsť si platnú prácu. Preto tak veľa mladých ľudí odišlo do zahraničia,“ vyhlásila však pre denník USA Today 24-ročná nezamestnaná Grékynia Eleni Polydorouová.

Podľa politológa Romana Gerodimosa z Bournemouthskej univerzity je skepsa ľudí viditeľná. „Málo Grékov skutočne verí, že toto je naozajstný znak obnovy hospodárstva a politického systému krajiny,“ reagoval Gerodimos pre Pravdu.

„Náš štát získal späť právo tvoriť si vlastnú budúcnosť,“ tvrdí však Tsipras.

Grécko stále musí riešiť viaceré problémy. V máji malo podľa štatistického úradu nezamestnanosť na úrovni 19,5 percenta. Medzi mladými ľuďmi do 24 rokov to však bolo až 39,7 percenta. Na druhej strane, vláda môže poukázať na pozitívny trend. V máji 2017 bola nezamestnanosť mladých 44-percentná. A 19,5 percenta Grékov bez práce je najnižšie číslo od septembra 2011.

Grécky premiér Alexis Tsipras na ostrove Ithaka. FOTO: REUTERS/EUROKINSISI

„Občania čoskoro pocítia zmeny. Politická sloboda vlády bude oveľa väčšia ako doteraz,“ uviedol o konci programu pôžičiek podľa Kathimerini hovorca kabinetu Dimitris Canakopoulos.

„Nepredpokladám však, že Syriza bude schopná výrazne politicky získať zo skončenia programu pôžičiek. Nezabúdajme, že je to do istej miery len symbolické ukončenie dohôd. Vláda spojila Grécko s veľmi prísnyimi politikami a opatreniami, ktoré bude potrebné v ďalších desaťročiach naplniť. Vládne istý optimizmus, čo sa týka makroekonomických čísel a hospodárskeho rastu, ale určite sa vo väčšej miere neprejavuje medzi ľuďmi,“ pripomenul Gerodimos.

„Grécka ekonomika je stále pomerne krehká. Hospodárska obnova sa nie vždy prejavuje u slabšie zarábajúcich ľudí a tých, ktorých najviac postihli úsporné opatrenia,“ uviedol pre Pravdu aj politológ Theofanis Exadaktylos z univerzity v Surrey.

Na opatrný prístup Atény vyzýva ľavicový portugalský minister financií a šéf euroskeptickej skupiny Mário Centeno. Podľa neho si Grécko bude riadiť svoje veci a vláda bude mať priestor, aby prispôbila politiku podľa toho, čo chcú ľudia. „S prevzatím kontroly však prichádza aj zodpovednosť,“ pripomenul vo vyhlásení Centeno.

Politický boj

V krajine sa veľa hovorí o predčasných voľbách. Zdá sa však, že hlasovať o novom parlamen-

te budú Gréci podľa plánu na budúci rok a Tsipras len urobí zmeny v kabinete. Voľby mimo riadneho termínu by si želala najmä pravicová Nová demokracia, ktorá v prieskumoch verejnej mienky vedie. V posledných prieskumoch mali konzervatívci od 30 do 36 percent podpory. Syriza sa pohybuje medzi 22 až 27 percentami.

Neonacistický Zlatý úsvit má popularitu od 8 do 11 percent a komunisti okolo sedem. Jazýčkom na váhach by mohla byť stredolavicová aliancia Hnutie pre zmenu, ktorá v niektorých prieskumoch prekonalá hranicu 10 percent.

„Koniec programu by mohol pomôcť Syrize. Ale všetky oslavy sú zatienené nedávnou tragédiou spôsobenou požiarom pri Aténach. (Zahynulo takmer 100 ľudí, pozn. red.) Pre Syrizu je to čierny bod, ktorý pravdepodobne prispieva k pokračujúcej strate podpory,“ reagoval Exadaktylos. „Vláda sa snaží súčasný vývoj reprezentovať ako úspech. No je stále veľa hlasov, ktoré jej pripomínajú, ako premánila prvé mesiace vládnutia. Syriza tiež obviňuje z príliš nízkeho hospodárskeho rastu v porovnaní s Cyprum či Portugalskom, ktoré tiež vstúpili do programu pomoci,“ pripomenul Exadaktylos.

Európska komisia predpokladá v roku 2018 pre Grécko rast hrubého domáceho produktu vo výške 1,9 percenta. V prípade Portugalska je to 2,2 percenta a Cypru dokonca 3,6 percenta.

© AUTORSKE PRÁVA VYHRADENÉ